

N:o 107.

Af friherre **C. Carlson Bonde**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t angående obligatorisk kontroll af till salu hållna konstgjorda gödselämnen och beredda foderämnena.*

Bland de hjälpmedel, som erbjudas den svenske jordbrukaren för att under nu rådande ogynsamma konjunkturer för samtliga produkter af hans arbete åtminstone i någon mån göra det möjligt för honom att bestå i täflan med andra mera lyckligt lottade länder, intaga onekligen de konstgjorda gödselämnen och de bearbetade fodermedlen ett framstående rum. Temligen allmänt har man äfven uti vårt land under den senare tiden kommit till insigt härom, och dessa hjälpmedel hafva därför vunnit en ganska stor spridning bland såväl större som mindre jordbrukare. Likväl kan det ej förnekas, att man ganska ofta får höra uttalas misstroende emot desamma, emedan många, som dermed gjort försök, funnit sig besvikna i sina förväntningar och i stället för den beräknade vinsten kommit att lida kännbara förluster. Understundom kan det väl hända, att ett oklokt användande deraf härtill varit anledning, men i de allra flesta fall har detta dock förorsakats af de erhållna varornas underhaltiga eller rent af förfalskade beskaffenhet, som framkallats af den på detta såväl som på alla andra områden förhärskande konkurrensen och allmänhetens ganska naturliga fordran på prisbillighet, och för hvilken man med nu gällande lagstiftning och de för de mindre jordbrukarne i synnerhet svåra kontrollbestämmelserna nästan omöjligt kan skydda sig. Visserligen har staten genom de utaf densamma understödda kemiska stationerna sökt bereda köparne tillfälle att få de inköpta varornas beskaffenhet kontrollerad, men erfarenheten har likväl ådaga-

lagt, att de dermed förenade svårigheterna och den tidsutdrägt den förorsakar gör en dylik kontroll i synnerhet för de mindre jordbrukarne nästan omöjlig att använda, samt dessutom beredes icke vid nu gällande lagstiftning den bedragne köparen tillfälle att af en mindre samvetsgrann säljare kunna utfå nöjaktig ersättning för de genom bedrägeriet honom förorsakade förlusterna.

Behovvet af en lagstiftning för att skydda jordbrukaren mot förfalskningar och bedrägerier vid handeln med dessa numera oundgängliga nödvändighetsvaror torde därför vara oafvisligt, och det borde också vara uti hvarje samvetsgrann och redbar tillverkares och affärsmans intresse att erhålla en sådan, då derigenom förtroendet för dessa varor onekligen måste komma att ökas. Hushållningssällskapens sistlidna år församlade ombud hafva äfven enstämmigt uttalat sig för nödvändigheten af dylika lagstiftningsåtgärders vidtagande.

Inom alla europeiska länder har ett sådant behof af lagstiftning ganska allmänt blifvit insedt, och under de senare åren hafva också lagar härom på flera håll dels blifvit utfärdade, dels ock blifvit så förberedde, att de med säkerhet äro att inom kort förvänta. I Amerikas Förenta stater finnes en sådan lag utaf år 1885, i Belgien af den 27 december 1887, i Frankrike af den 4 februari 1888, i Luxemburg af den 23 mars 1893 och i England af den 22 september 1893. I Tyskland och Danmark äro sådana lagar under utarbetande. Öfver allt, der en sådan lagstiftning blifvit införd, anses den hafva verkat ganska gynsamt, i synnerhet derigenom att de stränga straffbestämmelserna afskräcka från sådana förfalsknings- och bedrägeriförsök, som uti vårt land nästan ostraffadt kunna bedrifvas. Euligt meddelade uppgifter har det t. ex. i Belgien visat sig, att af alla derstädes under åren 1888—92, d. v. s. efter lagens införande, undersökta gödselämnena endast 0,5 % befunnits vara förfalskade, under det att 3 % af sådana, som undersöktes under närmast föregående femårsperiod, så befunnos.

Den hufvudsakligaste bestämmelsen i dessa lagar består deruti, att det stadgas en obligatorisk kontroll utaf alla sådana gödselämnena, som till salu utbudas och att på hvarje faktura en efter bestämdt formulär affattad analys skall vara upptagen samt dessutom äfven sjelfva varan försedd med ett noggrant angifvande af dess beskaffenhet och härkomst. Särskilda straffpåföljder äro bestämda för underlåtande häraf och ytterst stränga sådana vid befunnen underhalt eller förfalskning; i England ända till två års straffarbete, i Belgien och Amerika sex månaders samt i Frankrike en månads fängelse förutom böter intill 2,000 francs.

Då tidpunkten nu synes mig vara nära, att äfven sådana af behovet påkallade åtgärder äfven uti vårt land vidtagas och en verksam lagstiftning uti detta syfte införes, hvilken borde afse ej allenast de konstgjorda gödselämnen, hvaruppå uppmärksamheten i andra länder hufvudsakligen varit rigtad, utan äfven alla slag af beredda fodermedel, får jag härmed vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte besluta uti skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета en lag, hvarigenom obligatorisk kontroll af till salu hållna konstgjorda gödselämnen och beredda fodermedel blefve stadgad, jemte skyldighet för hvarje säljare af sådana varor att alltid förete och aflemna behörig analys samt med stränga straffbestämmelser för underlåtelse häraf eller befunden underhalt och förfalskning af levererad vara.

Stockholm den 27 januari 1896.

Carl Carlson Bonde.

N:o 108.

Af herr **E. A. Zotterman**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående
ändring af förordningen om kommunalstyrelse i stad
den 21 mars 1862.

Enligt gällande bevillningsförordning är staten fritagen från bevillningserläggaude, enligt § 4 punkten a) för fastighet och enligt § 11 mom. 2 punkten a) för inkomst.

Följden af denna bestämmelse har blifvit den, att det gifves sambälten, der staten tillhöriga fastigheter, för hvilka bevillning icke erlägges, och